

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia 15 grudnia 2006 r.

w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej

Na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218) zarządza się, co następuje:

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej — sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 131, poz. 919).

§ 1. 1. Rozporządzenie określa tryb dokonywania:

- 1) kontroli granicznej,
- 2) kontroli osobistej oraz przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach komunikacji lotniczej, drogowej, kolejowej i wodnej

— przez funkcjonariuszy Straży Granicznej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”.

2. Warunki dokonywania kontroli granicznej, uwzględniające formy kontroli granicznej, sposoby jej przeprowadzania i poświadczania w dokumentach uprawniających do przekraczania granicy państwowej oraz symbole i dane występujące w stemplach kontrolerskich określa rozporządzenie (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiające wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006), zwane dalej „kodeksem granicznym Schengen”.

§ 2. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) obywatelu państwa trzeciego — należy przez to rozumieć osobę, o której mowa w art. 2 pkt 6 kodeksu granicznego Schengen;
- 2) przewoźniku — należy przez to rozumieć podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 14 kodeksu granicznego Schengen.

§ 3. 1. Uproszczenie kontroli granicznej w stosunku do obywateli państw trzecich polega na ograniczeniu kontroli do:

- 1) sprawdzenia autentyczności i ważności dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy państwowej;
- 2) stwierdzenia tożsamości na podstawie przedstawionego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy państwowej;
- 3) sprawdzenia autentyczności i ważności wiz lub innych zezwoleń, jeżeli są wymagane;
- 4) sprawdzenia, czy opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje przed upływem okresu ważności wizy lub terminu pobytu.

2. Uprozczonej kontroli granicznej nie stosuje się, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba podlegająca kontroli granicznej stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego lub sąd i prokuratura oraz inne właściwe organy poleciły wykonanie określonych czynności w stosunku do tych osób.

§ 4. 1. Karta potwierdzająca wjazd lub wyjazd, o której mowa w art. 10 ust. 3 kodeksu granicznego Schengen, powinna zawierać: nazwę placówki Straży Granicznej, imię i nazwisko obywatela państwa trzeciego, datę urodzenia, obywatelstwo, numer i rodzaj dokumentu podróży oraz w stosownych przypadkach numer wizy, którą należy potwierdzić stemplem kontroli granicznej.

2. Wydanie karty, o której mowa w ust. 1, powinno być każdorazowo odnotowane w dokumentacji służbowej.

§ 5. 1. Kontroli osobistej dokonuje się w przypadku:

- 1) zatrzymania osoby, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo lub wykroczenie;

2) ujawnienia przy osobie rzeczy, które mogą stanowić zagrożenie bezpieczeństwa w komunikacji międzynarodowej.

2. Funkcjonariusz może dokonać kontroli osobistej w przypadku, gdy kontrola ma na celu zabezpieczenie lub ujawnienie dowodów albo rzeczy mających związek z realizacją czynu zabronionego.

3. Kontrolę osobistą powinien przeprowadzać funkcjonariusz:

- 1) tej samej płci co osoba kontrolowana;
- 2) w miejscu niedostępnym dla osób trzecich, w czasie wykonywania kontroli.

4. Jeżeli kontrola osobista musi być przeprowadzona niezwłocznie, w szczególności ze względu na okoliczności mogące stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, może jej dokonać funkcjonariusz płci odmiernej, także bez zachowania warunku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby kontrolowanej.

5. Przed przystąpieniem do kontroli osobistej funkcjonariusz dokonuje następujących czynności:

- 1) uprzedza o zamiarze dokonania kontroli osobę kontrolowaną;
- 2) podaje swój stopień, imię, nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, podstawę prawną oraz przyczynę podjęcia czynności służbowej;
- 3) okazuje legitymację służbową, w przypadku gdy jest nieumundurowany, a na żądanie osoby, wobec której podjęta będzie czynność, umożliwia odnotowanie zawartych w niej danych.

6. Kontrola osobista polega na sprawdzeniu odzieży osoby i podręcznych przedmiotów.

7. Osoba poddana kontroli osobistej może przybrać do tej czynności osobę przez siebie wskazaną. Funkcjonariusz jest obowiązany dopuścić osobę wskazaną do udziału w czynności, chyba że jej obecność utrudniałaby lub uniemożliwiałaby przeprowadzenie czynności.

8. Po zakończeniu kontroli osobistej funkcjonariusz odnotowuje dokonanie kontroli osobistej w dokumentacji służbowej, określając datę, miejsce, czas i przyczynę jej przeprowadzenia oraz dane osoby objętej kontrolą i w niej uczestniczące, a także wynik czynności.

9. Funkcjonariusz poucza osobę poddaną kontroli osobistej o możliwości żądania sporządzenia protokołu z przeprowadzonych czynności.

§ 6. 1. Funkcjonariusz dokonuje przeglądu zawartości bagaży, sprawdzenia ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach komunikacji lotniczej, drogowej, kolejowej i wodnej w obecności posiadacza

bagażu lub ładunku albo przedstawiciela przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego.

2. W przypadku braku możliwości zapewnienia natychmiastowej obecności osób, o których mowa w ust. 1, funkcjonariusz może przejrzeć zawartość bagażu lub sprawdzić ładunek bez ich obecności, jeżeli z posiadanych informacji wynika, że zwłoka może spowodować zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, lub gdy istnieje uzasadniona obawa zniszczenia bądź utracenia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie albo podlegających zajęciu w postępowaniu karnym.

§ 7. 1. Kontroli granicznej osób, w przypadku stosowania stacjonarnych lub mobilnych środków technicznych oraz psów służbowych dokonuje się w sposób niepowodujący zagrożenia dla życia lub zdrowia tych osób.

2. Przeglądanie oraz sprawdzanie bagażu, ładunków i środków transportu w przypadku stosowania stacjonarnych lub mobilnych środków technicznych oraz psów służbowych dokonuje się w sposób niepowodujący ich uszkodzenia.

3. Sprawdzenia ładunku znajdującego się pod zamknięciem celnym dokonuje się w obecności funkcjonariusza Służby Celnej.

4. Podczas dokonywania kontroli, o której mowa w ust. 1, psa służbowego prowadzi się na smyczy i w kagańcu przy nodze.

5. Podczas dokonywania czynności, o których mowa w ust. 2, psu służbowemu można zdjąć kagańiec.

§ 8. 1. Funkcjonariusz w trakcie dokonywania kontroli granicznej wykonuje czynności zlecone przez sąd, prokuraturę oraz inne właściwe organy państwowe.

2. W uzasadnionych przypadkach, wymagających uzyskania dodatkowych informacji lub wykonania dodatkowych czynności, kontroli granicznej w ruchu drogowym można dokonać poza pasem ruchu, tak aby ruch innych pojazdów przekraczających granicę państwową nie został zakłócony.

§ 9. 1. Kontroli granicznej żołnierzy i funkcjonariuszy jednostek organizacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji oraz Straży Granicznej przekraczających granicę państwową dokonuje się w sposób uproszczony.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, może być ograniczona do odebrania listy żołnierzy lub funkcjonariuszy, zawierającej następujące dane: imię i nazwisko w pełnym brzmieniu, datę i miejsce urodzenia oraz numery dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy państwowej, poświadczonej przez uprawniony organ wojskowy, Policji lub Straży Granicznej.

§ 10. Można odstąpić od kontroli granicznej lub dokonać jej w sposób ograniczony do przyjęcia zgło-

sznienia zamiaru przekroczenia granicy państwowej przez:

- 1) załogi statków Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa i straży pożarnej, wychodzące w morze w związku z akcją ratowniczą;
- 2) załogi statków ratownictwa morskiego innych państw znajdujące się w polskich portach, wychodzące w morze w związku z akcją ratowniczą;
- 3) załogi pojazdów, statków morskich i śródlądowych oraz statków powietrznych służb policyjnych państw sąsiednich uczestniczących w akcjach, których celem jest ochrona życia lub zdrowia;
- 4) członków załóg i osoby podróżujące morskimi statkami handlowymi o polskiej przynależności, pasażerskimi i specjalnymi między portami polskimi oraz po Morzu Bałtyckim bez zawijania do obcych portów;
- 5) członków załóg i osób zatrudnionych przy budowie lub remoncie statków przeprowadzanych przez stocznie znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, odbywających próbnego rejsu bez zawijania do obcych portów;
- 6) członków załóg i pasażerów statków obcych podróżujących między portami polskimi, w przypadku gdy wobec osób tych została dokonana kontrola graniczna przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) załogi okrętów wojennych i statków powietrznych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) załogi okrętów wojennych i statków powietrznych państw obcych wykonujących zadania w ramach wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych i porozumień.

§ 11. Kontroli granicznej poza kolejnością dokonuje się wobec:

- 1) członków grup ratowniczych i ekspertów, a także ich wyposażenia i środków pomocy,
- 2) członków załóg pojazdów straży pożarnej, sanitarnych oraz osób uczestniczących w akcjach ratowniczych,
- 3) autobusów w komunikacji międzynarodowej dokonujących regularnych przewozów osób,
- 4) środków transportu przewożących żywe zwierzęta, towary łatwo psujące się lub niebezpieczne oraz transportujących pomoc humanitarną

— oraz w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

§ 12. Przepisy niniejszego rozporządzenia, dotyczące trybu dokonywania kontroli granicznej na granicy zewnętrznej, o której mowa w art. 2 pkt 2 kodeksu granicznego Schengen, stosuje się do kontroli na granicy wewnętrznej, o której mowa w art. 2 pkt 1 kodeksu granicznego Schengen, do dnia określonego w de-

cyzji Rady dotyczącej pełnego stosowania dorobku Schengen w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 13. Do czasu zniesienia kontroli granicznej osób, na podstawie decyzji Rady, o której mowa w § 12, kontroli granicznej osób podróżujących statkiem powietrznym odbywającym lot:

- 1) z zagranicy, z międzylądowaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli nie następuje zmiana statku powietrznego i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie dosiadają się pasażerowie odbywający lot na odcinku krajowym, dokonuje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na lotnisku dla nich docelowym;
- 2) za granicę, z międzylądowaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli nie następuje zmiana statku powietrznego i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie dosiadają się pasażerowie odbywający lot wyłącznie na odcinku krajowym, dokonuje się na lotnisku ich wyjazdu;

3) z zagranicy, którzy kontynuują podróż na liniach krajowych, dokonuje się na lotnisku lądowania statku powietrznego z zagranicy;

4) za granicę, przesiadających się z lotu na odcinku krajowym na lot za granicę, dokonuje się na lotnisku, z którego statek powietrzny odlatuje za granicę.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 24 grudnia 2006 r.²⁾

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

L. Dorn

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. Nr 96, poz. 862 i Nr 143, poz. 1203).